ASIANTUNTIJALAUSUNTO

26.2. 2020

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

E 61/2019 vp
Lausunto EU kommission vihreän kehityksen ohjelmasta (Green deal) 11.12. 2019

SLC pitää erittäin tärkeänä että vihreän kehityksen ohjelman (Green deal) pellolta pöytään-strategia sisältää toimenpiteitä tuottajan aseman parantamiseksi arvoketjussa ja maatalouden kannattavuuden parantamiseksi. Viljelijän asema tavanomaisessa elintarvikeketjussa on UTP (Unfair Trade Practices)-direktiivistä huolimatta vielä heikko. Lyhyemmän arvoketjun (Short Food Supply Chain, SFSC) ruuan tuotantomalleja jotka hyödyntävät digitalisaatiota ja suorempaa yhteistoimintaa tuottajien ja kuluttajien välillä on myös syytä tarkastella ja kannustaa uusien toimintamallien syntymistä elintarvikeketjussa perinteisen kaupan mallin rinnalle.

Erityisesti suomalainen maatalous on jo pidemmmän aikaa kamppailut vakavien kannattavuusongelmien kanssa. Suomen tilanne on kuitenkin tällä hetkellä verrattain hyvä koskien mm bioturvallisuutta, antibioottien alhaista käyttöä ja salmonellan torjunnassa kotieläintuotannossa.
Koska maataloudelle asetetaan myös Green dealin kautta uusia haasteita mm suunnitelmat vähentää merkittävästi kemiallisten kasvinsuojeluaineiden ja mineraalilannoitteiden käyttöä on varmistettava mm EU:n yhteisen maatalouspolitiikan avulla että CAP budjetti ja rahoitus on sellainen että maatalouden kannattavuus ei heikkene edelleen. Tämä voi vaarantaa vakavasti kestävän kehityksen, joka perustuu koko EU:n alueella toimivalle alueelliselle maataloustuotannolle.

Kansallisen CAP-suunnitelman laatiminen osana yhteisen maatalouspolitiikan uudistamista, joka on meneillään tällä hetkellä, on erittäin haastava tällä hetkellä koska paitsi kommission CAP uudistukselle asetettuja ilmasto- ja ympäristötavoitteita myös Green deal asettaa uusia tavoitteita joita jäsenmaiden on huomioitava valmistelussa. Tämä vaikeuttaa keskustelua tukitasoista ja toimenpiteiden sisällöstä. Koska Suomi on edelläkävijä esim antibioottien vähäisessä käytössä kotieläintuotannossa Green deal ja pellolta pöytään strategia ei saisi rankaista sellaisia maita vähentämällä tukea niiltä jotka ovat olleet edelläkävijöitä tietyilla alueilla.

Tutkimus, kehitys ja neuvontarahoitusta tarvitaan jotta voidaan korvata maatalouden perinteisiä tuotantopanoksia ja kehittää viljelytekniikkaa niin että hiilensidontaa maataloudessa voidaan tehostaa edelleen.

Käytännössä maa- ja metsätalous (ja maailman meret) ovat ainoat tuotantoalat jotka voivat sitoa kasvien yhteyttämisen avulla hiilidioksiidia ja hiiltä kasveihin ja maaperään. Maataloudella on hyvät mahdollisuudet lisätä tuotantoa ja hiilen sidontaa samalla kuin myös voidaan hoitaa mm luonnon monimuotoisuutta ja hallita maatalouden ravinnehuuhtotumia.

Esimerkiksi lisääntyvä kerääjä- ja välikasvien viljely on osalue jolla voidaan vaikuttaa merkittävästi maatalouden hiilensidontaan,(maaperän multapitoisuuden)lisäämiseen ja samalla tehostaa tuotantoa. Tähän tarvittavia kuitenkin taloudellisia kannustimia. Tarvitaan myös enemmän tutkimusta ja tietoa maatalousmaan hiilipitoisuudesta, miten se vaikuttaa satoon ja mikä potentiaali sillä on sitoa hiilidioksidia maatalouden tuotannolliset ja kannattavuusnäkökulmat huomioonottaen.

Rikard Korkman
asiamies
Svenska lantbruksproducenternas centralförbund (SLC) r.f.